

Revisionsplan 2025

Med inriktning för 2026–2027

2024-12-17

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Revisorernas uppdrag	3
1.2	Revisionsprocessen.....	4
2	Riskområden och prioriterade inriktningar 2025–2026.....	6
2.1	Ledning, styrning och säkerhet	6
2.2	Personal	9
2.3	IT-system och informationssäkerhet	10
2.4	Välfärd och utbildning	11
2.5	Stadsutveckling	14
2.6	Inköp och upphandling samt avtalsuppföljning.....	16
2.7	Välfärdsbrottslighet och otillbörlig påverkan	16
3	Omvärldsbevakning	17
4	Pågående granskning	17
5	Sammanställning av granskningsinriktningar.....	18

1 Inledning

Revisionsplanen beskriver de riskområden som revisorerna planerar att granska den kommande treårsperioden. Planen uppdateras årligen efter genomförd riskanalys. Under året kompletteras revisionsplanen med granskningsplaner för kommunstyrelsen, nämnder och bolag samt granskningsplaner för projekt som berör flera nämnder och/eller bolag.

För att revisionen ska vara aktuell och relevant behöver den kännetecknas av flexibilitet och anpassningsförmåga. Förändringar eller händelser som inträffar i omvärlden, i Göteborgs Stad eller dess verksamheter kan påverka bedömningen av vad som utgör prioriterade risker. Vi kan därför behöva göra ändringar av vår planering under året.

1.1 Revisorernas uppdrag

Revisionens uppdrag är reglerat i lag och god revisionssed i kommunal verksamhet. Revisionsseden, som är uttolkad av Sverige Kommuner och Regioner, beskriver vad som kännetecknar revision i kommuner och regioner och hur revision ska bedrivas. Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och styrelser. Granskningen ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan bedöma om:

- kommunens och de kommunala bolagens utövade verksamhet är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande
- kommunstyrelsens räkenskaper är rättvisande samt om Göteborgs Stads årsredovisning, som omfattar kommunen och den sammanställda redovisningen, är rättvisande
- den interna kontrollen i kommunstyrelsen, nämnder och bolag är tillräcklig
- resultatet delårsrapporten och årsbokslutet är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om.

Den goda revisionsseden slår också fast att revisorerna ska arbeta stödjande. Det innebär att revisorerna ska bidra till förbättringar i verksamheten genom att uppmärksamma brister i sina granskningar.

1.1.1 Ändamålsenlighet och god ekonomisk hushållning

Att granska om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt sätt handlar om att värdera om de lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter och lagar som gäller för dem. Vid granskningen av ändamålsenlighet fäster revisorerna särskild vikt vid nämndernas och bolagens huvudprocesser och kärnverksamheter.

Revisorernas uppdrag omfattar även att i samband med års- och delårsbokslut uttala sig om uppföljningen av kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning är tillräcklig.

1.1.2 Intern kontroll

Det är Göteborgs Stads styrelser och nämnder som ansvarar för den interna kontrollen. Revisorernas uppdrag är att pröva om kontrollen är tillräcklig. Med intern kontroll avses den organisation och de system, processer och rutiner som nämnderna och bolagen har för att fullgöra sina uppdrag och uppfylla kommunfullmäktiges mål.

1.2 Revisionsprocessen

I revisionsprocessen ingår riskanalys och planering, genomförande av granskning samt rapportering och ansvarsprövning.

1.2.1 Riskanalys och planering

Revisorerna ska granska förhållanden som kan påverka bedömningen av nämndernas och bolagens verksamhet och som i nämndernas fall kan utgöra underlag för kommunfullmäktiges ansvarsprövning. För att genomföra revisionsuppdraget prioriterar och planerar revisorerna sina granskningsinsatser utifrån en riskanalys.

Riskanalysen innehåller risker som kan göra att kommunfullmäktige inte når sina mål eller att verksamheterna inte utför sina uppdrag. Viktiga utgångspunkter för analysen är:

- kommunfullmäktiges uppdrag och direktiv
- erfarenheter från tidigare granskning
- löpande kontakter med stadens verksamheter
- förändringar i stadens organisation
- omvärldsförändringar.

I revisionsplanen tydliggör sedan revisorerna vad de ska granska. Omfattningen av granskningen avgörs av hur nämnder och bolag hanterar och kontrollerar sina risker.

1.2.2 Årlig granskning

Den årliga granskningen genomförs genom en grundläggande granskning samt genom fördjupningar och projektgranskningar. I den årliga granskningen ingår också att följa upp tidigare granskningar.

1.2.2.1 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen genomförs på Göteborgs Stads samtliga nämnder och bolag. Den syftar till att översiktligt bedöma nämndernas och bolagens ledning, styrning och interna kontroll. Granskningen utförs genom att revisorerna löpande följer nämndernas och bolagens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten.

1.2.2.2 Fördjupad granskning och projektgranskningar

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupade granskningar i den omfattning och med den inriktning som behövs för att säkerställa att revisorerna har tillräckliga underlag för att uttala sig i nämndernas och bolagens revisionsberättelser respektive granskningsrapporter. Utöver fördjupade granskningar, som görs på respektive nämnd, kan revisorerna ta beslut om projektgranskningar. Projektgranskningar rör ofta processer och företeelser som involverar flera nämnder och bolag.

1.2.2.3 Uppföljande granskning

Revisorerna följer som regel upp tidigare års rekommendationer. Uppföljningen ger underlag för att bedöma om nämnden har åtgärdat de brister som revisionen uppmärksammat och den ligger även till grund för kommande års riskbedömning och revisionsplanering.

1.2.2.4 Räkenskapsrevision

I kommunallagen ställs krav på kommunerna att besluta om finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp och återrapporteras under året och i samband med årsbokslutet.

Kommunstyrelsen upprättar Göteborgs Stads årsredovisning som omfattar kommunens och koncernens räkenskaper. I granskningen av årsredovisningen bedömer revisorerna om räkenskaperna upprättats i enlighet med gällande regelverk och god redovisningssed. För att säkerställa tillräcklig kvalitet i bokslutsarbetet granskas stadens process för att ta fram den sammanställda redovisningen och årsredovisningen.

Varje år granskar revisorerna även delårsrapporten per augusti. Syftet är att bedöma om resultatet är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige fattat beslut om. Uppdraget omfattar också att granska delårsrapportens balans- och resultaträkningar.

1.2.3 Rapportering och ansvarsprövning

Revisorerna sammanfattar det gångna årets granskningar i revisionsredogörelser för nämnderna och granskningsredogörelser för bolagen. Den formella rapporteringen sker i revisionsberättelser för nämnderna och granskningsrapporter för bolagen. Projektgranskningar avrapporteras i särskilda rapporter löpande under året. Resultatet av projektgranskningarna beaktas också vid ansvarsprövningen av respektive nämnd. En för staden samlad bild av årets samtliga granskningar redovisas i stadsrevisionens årsredogörelse.

2 Riskområden och prioriterade inriktningar 2025–2026

I det här avsnittet redovisas de områden som revisorerna har prioriterat i en övergripande risk- och väsentlighetsanalys inför 2025 års granskning. Om revisorerna bedömer att riskbilden förändras under året kan de göra nya prioriteringar. Varje år uppdateras riskanalysen vilket kan resultera i förändrade prioriteringar och inriktningar.

2.1 Ledning, styrning och säkerhet

2.1.1 Stadens styrning genom planer och program

Göteborgs Stad har nära 400 övergripande styrdokument. Styrdokumenterna utgörs delvis av reglementen och bolagsordningar, i vilka nämnders och bolagsstyrelsers uppdrag beskrivs, men även av regler, anvisningar, policys, program och planer inom områden av gemensamt intresse för stadens verksamheter. Somliga av dessa styrdokument måste staden ta fram enligt lag, medan andra har tagits fram utifrån lokala behov och ambitioner. Det är kommunstyrelsen som ansvarar för att stadens styrande dokument hålls uppdaterade och tillgängliga.

Det finns risk för att Göteborgs Stads styrning genom program och planer inte är ändamålsenlig. Mängden styrdokument samt brister i utformningen av dem riskerar att göra det ottydligt för medarbetare vad som ska uppnås, med konsekvensen att önskade resultat uteblir. Det finns vidare risk för att uppföljningen av resultaten är otillräcklig, vilket skulle kunna leda till bristande kunskap om vad som har uppnåtts samt att staden inte tar vara på lärdomar från framgångar och misslyckanden.

Revisorerna kommer under 2025 granska om kommunstyrelsen samt andra nämnder och styrelser har säkerställt att beredningen, förvaltningen och uppföljningen av Göteborgs Stads program och planer är tillräcklig.

2.1.2 Stadens mottagning av nyanlända och asylsökande

Under 2023 invandrade 94 514 personer till Sverige, varav 9 655 personer bosatte sig i Göteborgs Stad. Personer som är nya i Sverige behöver ofta hjälp för att etablera sig i samhället och arbetslivet. Kommunerna ansvarar bland annat för att erbjuda samhällsorientering för nyanlända, svenska för invandrare (SFI) och stöd i samband med bosättning.

Kommunen ansvarar också för att asylsökande och nyanlända får tillgång till bland annat barnomsorg, skola, gymnasium och vuxenutbildning, samt olika typer av stöd behov, som exempelvis äldreomsorg.

Det finns risk för att de insatser som Göteborgs Stad genomför inom mottagning, etablering och integration av asylsökande och nyanlända personer inte är ändamålsenliga.

Revisorerna kommer under 2025 granska om ansvariga nämnder och styrelser bedriver ett ändamålsenligt arbete med mottagning, etablering och integration av asylsökande och nyanlända personer.

2.1.3 Civil beredskap och civilt försvar

En orolig omvärld till följd av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge och krig i Sveriges närområde innebär att riskerna för Sverige som land och dess invånare har ökat. Till följd av detta har riksdagen beslutat att det svenska totalförsvaret, som inkluderar både det militära försvaret och civilförsvaret, ska återuppbyggas. Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Civilt försvar är det arbete som bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, landsting och regioner, privata företag och frivilligorganisationer. Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar.

Kommunens uppgift är att minska sina sårbarheter och säkerställa en god förmåga att upprätthålla sina åtaganden under krissituationer i fred. Därigenom uppnås en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Riskerna om stadens arbete med civil beredskap brister eller inte genomförs i tillräcklig omfattning är mångfacetterade. Det handlar om allt från att samhällsviktiga verksamheter inte utför sina uppdrag till att Sverige inte kan motstå ett väpnat angrepp.

Revisorerna kommer under planperioden granska om stadens bedriver ett ändamålsenligt arbete med civilt försvar. Vi kommer bland annat uppmärksamma om stadens fastighetsägande verksamheter har säkerställt att deras skyddsrum hanteras och underhålls på ett korrekt sätt.

2.1.4 Stadens arbete mot parallella samhällen och gängkriminalitet

Idag anses parallella samhällsstrukturer – eller parallella samhällen – utgöra ett allvarligt problem, som ofta nämns i samband med socialt utsatta områden. Det är främst två typer av parallella strukturer som anses försvåra rättsväsendets och myndigheternas arbete och orsaka problem i lokalsamhället: parallella strukturer kopplade till kriminella nätverk och parallella strukturer som förekommer inom vissa minoritetsgrupper.

Göteborgs Stad har tagit fram en handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen. Planen gäller för år 2023–2026 och syftet är att skapa förutsättningar för nämnder och styrelser att genomföra och utveckla insatser som krävs för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen i Göteborg.

Om stadens plan inte implementeras och om arbetet mot parallella samhällen och gängkriminalitet inte bedrivs på ett ändamålsenligt sätt riskerar det leda till förtroendeskada för staden, ökad brottslighet samt till att stadens verksamheter får hantera konsekvenserna av sagda ökade brottslighet.

Revisorerna kommer 2025 granska om stadens arbete mot gängkriminalitet, nyrekrytering och parallella samhällen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

2.1.5 Trygga offentliga miljöer och bostadsområden

Kommunstyrelsen beslutade 2019 om att ta fram ett program för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i staden. Programmet har sin utgångspunkt i regeringens brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott. Syftet med stadens program är att tydliggöra vad som förväntas av nämnderna och bolagen i arbetet med att öka tryggheten för de som lever, verkar och vistas i Göteborg. Programmet är uppdelat i ett antal målområden. Till varje målområde hör ett antal strategier; programmet identifierar också vilka nämnder och bolag som är ansvariga för att arbeta med strategierna.

Ett av målområdena är att minska otryggheten till följd av rädslan för att utsättas för brott. Programmet framhåller att man ska kunna känna sig trygg i sitt hem och röra sig fritt i staden. Som ett led i det senare är det viktigt att beakta trygghetsskapande och brottsförebyggande aspekter vid fysisk planering och vid genomförande och förvaltning av bostadsområden och offentliga miljöer.

För att åstadkomma ovanstående ska stadsbyggnadsnämnden med flera beakta trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i planeringsprocessen. Vidare ska exploateringsnämnden, Framtidenkoncernen med flera vidta trygghetsskapande och brottsförebyggande vid om- och nybyggnation samt vid förvaltning av bostäder och offentlig miljö.

Mot bakgrund av de risker för otrygghet och brott som följer om ansvariga nämnder och bolag inte beaktar ovanstående kommer revisorerna under 2025 granska arbetet med att skapa trygga offentliga miljöer och bostadsområden.

2.1.6 Beredskap för antagonistiska hot och terrorism

De senaste åren har Sverige och flera andra länder i vår närhet drabbats av terrorattentat, attentat som ofta leder till dödsfall och omfattande personella och materiella skador. Terrorattentat kan inträffa på gator och torg, men också på anläggningar för stora folksamlingar. I Göteborg skulle platser som Liseberg, Scandinavium, Ullevi-arenorna och flera av stadens teatrar och museer kunna bli föremål för attentat.

Utöver rena terrorattentat som kan leda till dödligt våld i offentliga miljöer, kan staden också utsättas för andra typer av antagonistiska hot och angrepp som kan påverka nämndernas och bolagens förmåga att utföra sitt uppdrag och tillhandahålla kommunal service. Det kan röra sig om hackerattacker som riktar sig mot samhällsviktiga anläggningar som vatten- och avloppsnäten, el- och fjärrvärme

och hamnverksamheten, men också om störningar från drönare eller olika former av infiltration.

Revisorerna kommer någon gång under planperioden granska beredskapen för antagonistiska hot och terrorism.

2.2 Personal

2.2.1 Personsäkerhet

Enligt Göteborgs Stads policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap ska samtliga nämnder och styrelser bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Inom ramen för det ska nämnderna och bolagen också bedriva ett personsäkerhetsarbete. Syftet med personsäkerhetsarbetet är att förebygga situationer i vilka stadens medarbetare utsätts för hot och våld. Arbetet syftar också till att skapa en beredskap för situationer där hot och våld kan inträffa, samt rutiner för att följa upp och utreda tillbud och händelser med hot och våld.

I flera av Göteborgs Stads verksamheter löper anställda risk att utsättas för hot och våld. I stadens medarbetarenkät 2023 angav 13 procent av de svarande att de under det senaste året varit utsatta för hot, våld eller hot om våld i arbetet. Andelen som hade utsatts var högst i grundskoleförvaltningen, förvaltningen för funktionsstöd och socialförvaltningarna där andelen låg på runt 20 procent.

Brister på området kan leda till att anställdas säkerhet, hälsa, trygghet och arbetsmiljö påverkas negativt. Ytterst kan det leda till att anställda inte kan utföra sitt jobb vilket kan leda till att elever, individer och familjer inte får den hjälp de har rätt till.

Revisorerna kommer 2025 granska personsäkerhetsarbetet i ett urval stadens verksamheter som har brukar- och medborgarnära kontakter.

2.2.2 Kontroller mot brottslighet i rekryteringsprocessen

Rapporter och utredningar från bland annat BRÅ har uppmärksammat problemet med att organiserad brottslighet infiltrerar kommunerna och regionerna i allt större utsträckning. För att förhindra att det är det bland annat viktigt att verksamheternas rekryteringsprocesser är ändamålsenliga och följs. Särskilt allvarligt är om kriminella element kommer i kontakt med barn och unga som kan rekryteras in i organiserad brottslighet.

Enligt skollagen ska registerkontroll begäras inför en anställning i förskola, grundskola, gymnasieskola och motsvarande skolformer, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet. Administrativ personal, skolvaktmästare och kökspersonal ska också visa registerutdrag inför en anställning. Registerutdrag ska även göras vid arbete med barn med funktionsnedsättning. Kravet på att göra registerutdrag gäller alla LSS-verksamheter som avses i lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsättningar, och som utför insatser åt barn. Registerutdrag

ska även göras vid anställning vid HVB-hem för barn samt för övrigt arbete där den anställde kommer i kontakt med barn.

Om berörda verksamheter inte gör tillräckliga kontroller när de rekryterar kan det, som ovan nämns, leda till olämpliga eller kriminella personer anställs i staden, vilket kan få långtgående negativa konsekvenser.

Mot bakgrund av ovanstående kommer revisorerna under 2026 eller 2027 granska om ett antal verksamheter i staden gör erforderliga kontroller vid rekryteringar.

2.3 IT-system och informationssäkerhet

2.3.1 Stadens arbete mot cyberkriminalitet

Antalet cyberattacker har ökat under senare år till följd av det rådande säkerhetsläget, men även enskilda aktörer och kriminella organisationer kan genomföra cyberattacker. Flera offentliga institutioner har blivit utsatta för omfattande attacker. Cyberkriminalitet kan förutom att det medför stor ekonomisk skada också innebära ett hot mot den personliga integriteten i de fall personuppgifter röjs.

Om verksamhetssystem sätts ur funktion finns även risk för att det påverkar brukares liv och hälsa. Enligt stadens riktlinjer för informationssäkerhet ansvarar nämnder och styrelser för att säkerställa att inträffade incidenter hanteras och åtgärdas skyndsamt och för att minimera skador i verksamheten.

Ett otillräckligt arbete mot cyberkriminalitet kan leda till ekonomisk skada, risk för spridande av personuppgifter och risk för påverkan på säkerhetsskyddsklassad verksamhet. Det kan även påverka liv och hälsa för brukare om verksamhetssystem slutar att fungera.

Revisorerna kommer 2025 eller 2026 granska om nämnderna och bolagen bedriver ett ändamålsenligt arbete för att förebygga och hantera incidenter i it-system/verksamhetssystem.

Med tanke på att många av stadens system är viktiga för att upprätta samhällsviktig verksamhet och en god civil beredskap har granskningen/granskningsområdet beröringspunkteter med ovan nämnda granskningar av beredskap mot antagonistiska hot och terrorism och civil beredskap och civilt försvar.

2.3.2 Styrning och riskhantering vid digitalisering av välfärden

De senaste åren har utvecklingen inom artificiell intelligens (AI) visat på stor potential att förändra samhället i stort, däribland välfärden och arbetslivet, genom att olika AI-modeller har blivit allmänt tillgängliga. Digitalisering och AI-teknik nämns ibland som förutsättningar för att offentlig sektor ska klara av att leverera välfärd, utifrån allt högre krav på tjänsterna i kombination med den demografiska utmaningen och svårigheter att rekrytera rätt kompetens. Allt fler

kommuner använder idag handläggrobotar som möjliggör ett automatiserat beslutsfattande, till exempel vid beslut om försörjningsstöd i socialtjänsten.

I Göteborgs Stad har kommunfullmäktige fattat beslut om en policy för digitalisering och it som gäller för alla nämnder och styrelser. I policyn beskrivs att digitaliseringen ska ses som en metod för verksamhetsutveckling och ska drivas med fokus på realisering av beslutade mål. I kommunfullmäktiges budget för 2024 anges att den teknologiska utvecklingen medför stora möjligheter till automatisering och rationalisering av det arbete som utförs inom Göteborgs Stad, på både kort och längre sikt, i synnerhet för administrativa tjänster. Därför vill kommunfullmäktige att AI-funktioner ska utredas och stegvis implementeras i fler verksamheter.

Det finns emellertid risk för att staden saknar en systematisk styrning, uppföljning och riskhantering i samband med införandet av digitala verktyg. I slutändan kan dessa risker leda till lägre måluppfyllelse i verksamheterna och att brukare upplever en försämring i kommunens stöd och service.

Revisorerna kommer 2026 eller 2027 granska om kommunstyrelsen samt ansvariga nämnder har säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och riskhantering vid digitalisering i välfärden.

2.4 Välfärd och utbildning

2.4.1 Kvalitet inom socialtjänsten

Alla verksamheter som bedriver socialtjänst, verksamhet enligt LSS eller hälso- och sjukvård har en lagreglerad skyldighet att bedriva en verksamhet av god kvalitet. Kvaliteten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter ansvarar verksamheterna också för att det finns ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

I Socialstyrelsens föreskrifter definieras kvalitet som att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten. Det innebär bland annat att de personer som verksamheterna har kontakt med ska få de insatser de behöver, att det finns personal med lämplig utbildning och erfarenhet och att verksamheten är kunskapsbaserad och följs upp.

I Göteborgs stad finns sex socialnämnder: fyra regionala socialnämnder, äldre samt vård- och omsorgsnämnden och nämnden för funktionsstöd. Nämnderna egna uppföljningar visar att det finns brister i verksamheternas kvalitet. Samtliga sex socialnämnder beskriver att antalet personer med komplexa eller sammansatta hjälpbehov ökar samtidigt som de har svårt att försörja verksamheten med undersköterskor, sjuksköterskor, stödassistenter och socialsekreterare med kompetens för att möta behoven. Andra utmaningar är att andelen äldre som är nöjda med sin hemtjänst är lägre i Göteborg än i de flesta andra kommuner i Sverige och att drygt 100 personer med funktionsnedsättning väntar på att få sitt beslut om boende med särskild service verkställt. Socialförvaltningarnas gemensamma socialtjänstrapport från 2023 visar bland annat att antalet unga och

vuxna som får insatser för missbruk och beroende har ökat i Göteborg, så även antalet barn som får kontakt med socialtjänsten på grund av föräldrars missbruk och beroende. Rapporten visar också på skillnader mellan Göteborgs stadsområden när det till exempel gäller andelen aktualiseringar inom missbruk och beroende som leder till utredning. Sammantaget finns det en risk för att Göteborgs Stad inte lever upp till lagens bestämmelser om verksamheter av god kvalitet.

Göteborgs Stads socialnämnder är stora med breda uppdrag och komplexa målgrupper som kräver samverkan med många olika aktörer, såväl inom staden som med regionen och statliga myndigheter. Detta kräver en god styrning och intern kontroll på alla nivåer. Om nämnderna inte bedriver ett kvalitetsarbete med tydliga roller, ansvar och processer och ett systematiskt och uppföljnings- och förbättringsarbete ökar risken för att verksamheterna inte bedrivs kostnads-effektivt och att enskilda inte får sina behov tillgodosedda.

Revisorerna kommer under planperioden granska om socialnämnderna bedriver verksamhet med god kvalitet.

2.4.2 Måluppfyllelse i skolan

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska förvärva och utveckla ett antal kunskaper och värden. Göteborgs Stad har därmed ett ansvar för att ge alla barn och elever det stöd och den stimulans de behöver för att utvecklas. Kommunfullmäktige uttrycker i budgeten för 2025 att ansvariga nämnder ska fokusera på att hålla en hög kvalitet och att både måluppfyllelsen, kvaliteten och likvärdigheten ska öka.

Nämndernas egen uppföljning av kvaliteten i verksamheterna visar dock att det finns brister i arbetet med att nå ökad måluppfyllelse. Måluppfyllelsen varierar stort och utbildningen är inte likvärdig. Det gäller både förutsättningar, i form av bland annat behörig personal, och resultat för de verksamheter som bedrivs i utsatta områden.

Revisorerna kommer under planperioden på olika sätt att granska nämndernas arbete för att nå god måluppfyllelse. Det kan handla om att granska vilka förutsättningar nämnderna ger till verksamheterna och det systematiska kvalitetsarbetet. Exempel på förutsättningar är tillgång till behörig personal, elevhälsa, stödinsatser inom exempelvis språkutveckling, studie- och yrkesvägledning tillgång till läroverktyg och skolbibliotek. Exempel från det systematiska kvalitetsarbetet är uppföljning av kunskapsresultat (inklusive likvärdig betygssättning och särskilt stöd) och arbetet mot kränkande behandling.

I arbetet för ökad måluppfyllelse ingår också att säkerställa att det finns en fungerande samverkan och bra rutiner i samband med barns och elevers övergångar mellan och inom olika skolformer. I samband med övergångar finns risk för att viktig information om barns och elevers lärande och utveckling går förlorad.

2.4.3 Samverkan och samordning inom kommunal hälso- och sjukvård

Omorganisationen från stadsdelsnämnder till facknämnder har medfört risker för bristande samverkan runt olika frågor. Ett område där samverkansproblem har uppmärksammats är kommunal hälso- och sjukvård. Den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen är organiserad under ÄVO som också har ansvaret för den kommunala hälso- och sjukvården. Utförandet av hälso- och sjukvårdsuppgifter sker i tre av stadens nämnder: äldre- samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd och socialnämnd Sydväst. Insatserna utförs såväl av den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen som på delegation av omsorgspersonal anställda i de tre förvaltningarna.

Brister i kvalitet och patientsäkerhet som beror på brister i samverkan, informationsöverföring och otydlighet i ansvarsfördelningen de tre förvaltningarna emellan har uppmärksammats av förvaltningarna under 2023. Bristande styrning och uppföljning av hälso- och sjukvårdsarbetet kan leda till en vård av dålig kvalitet, bristande patientsäkerhet och vårdskador.

Revisorerna kommer under 2025 granska styrning och samordning av uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen. Till exempel delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter.

2.4.4 Likvärdig myndighetsutövning

Med myndighetsutövning avses beslut och åtgärder som medför rättsverkningar för en enskild person. Dessa rättsverkningar kan antingen vara gynnande (som beviljande av bidrag) eller betungande (som beslut att ta ut en avgift). Den enskilde kan inte överklaga ett gynnande beslut, utan endast beslut som formellt sett går den sökande emot. Myndighetsutövning är en central uppgift för socialtjänsten som ska fatta beslut eller vidta andra åtgärder som rör enskilda personer. Det kan exempelvis handla om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen eller rätten till insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Skolornas rätt att utöva myndighetsutövning härrör från skollagen, skolförordningen och gymnasieförordningen. Den mest framträdande formen av myndighetsutövning som skolor ägnar sig åt är förmodligen betygsättning. Andra exempel är beslut om mottagande i vissa skolformer, beslut om ledighet för en elev, befrielse från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen, beslut om åtgärdsprogram samt disciplinära åtgärder för trygghet och studiero.

Exempel på annan myndighetsutövning i kommunen är serveringstillstånd enligt alkohollagen eller bygglov enligt plan- och bygglagen. För att säkerställa en likvärdig myndighetsutövning behöver nämnderna se till att personalen som ansvarar för myndighetsutövningen får goda förutsättningar i arbetet. Det behöver finnas en tydlig styrning av arbetet, ändamålsenliga processer och uppföljning.

Bristande likvärdighet i myndighetsutövning kan leda till att individer inte får sina intressen och rättigheter tillgodosedda och att staden inte efterlever

likabehandlingsprincipen. Brister vid tillståndsgivning kan också leda till att för staden viktiga etableringar inte sker eller försenas.

Revisorerna kommer under planperioden granska likvärdig myndighetsutövning i ett antal verksamheter. Utöver att uppmärksamma socialtjänsten och skolan kan granskningen ta fasta på tillståndsgivning.

2.5 Stadsutveckling

2.5.1 Stadens klimatarbete

Ett effektivt miljö- och klimatarbete i Göteborgs Stad handlar både om att förhindra ytterligare klimatförändringar och om att anpassa staden och dess verksamheter till de klimatförändringar som redan är ett faktum. I det senare fallet kan det röra sig om att säkerställa att eftersatta och underdimensionerade anläggningar byts och förnyas, samt att stadens plan- och byggprocess beaktar stigande vattennivåer.

Ett effektivt och klimatarbete förutsätter också en minskad energianvändning och att produktionen av energi sker på ett hållbart sätt. För att staden ska kunna möta sina miljömål och bli en ekologiskt hållbar stad till 2030 krävs en kraftfull styrning av energiomställningen och en omfattande samverkan mellan berörda nämnder och bolag.

Revisorerna beslutade under hösten 2024 om en revisionsrapport som behandlade stadens arbete för att genom högvattenskydd hantera översvämningar. Under planperioden kommer stadens beredskap för klimatförändringar samt styrning på miljö- och klimatområdet fortsätta granskas.

2.5.2 Sanering av förorenade områden

I Göteborg är föroreningar en del av stadens industrihistoria. Det har genom tiderna bedrivits olika typer av verksamheter som kan ha förorenat mark, vatten och de byggnader där verksamheten bedrivits. Göteborgs Stad äger och ansvarar för en stor del av marken inom kommunen och därmed även mark med föroreningar. Efterbehandling av förorenade områden innebär att åtgärder sätts in för att varaktigt eliminera eller minska den nuvarande eller framtida påverkan på hälsa och miljö från föroreningar i mark, grundvatten och sediment.

Arbetet med efterbehandling styrs framför allt av miljöbalken och miljö kvalitetsmålen som riksdagen beslutat om. Stadens ansvar för sanering av förorenade områden är fördelat mellan flera av stadens nämnder. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och stadsfastighetsnämnden ansvarar var och en för fysisk planering, exploatering, genomförande och förvaltning kopplat till mark och byggnader. Miljö- och klimatinämnden har ansvar för tillsynsarbetet. Stadens övriga nämnder och bolag är vidare ansvariga för de föroreningar som härrör från deras respektive verksamhet.

Föroreningar hotar människors hälsa och miljön. Förorenade områden kan till exempel utgöra hot mot dricksvattentäkter eller utgöra risk för människors hälsa om de vistas på platsen. Det riskerar också att belasta kommande generationer med oförutsedda kostnader.

Revisorerna kommer under 2025 granska arbetet med sanering av förorenade områden.

2.5.3 Förebyggande arbete mot ras och skred

Göta älvdalen tillhör ett av de mest skredsutsatta områdena i Sverige och är fortsatt ett högriskområde för nya skred. Under 1900-talet har fyra stora skred inträffat i området vilket lett till stor materiell förstörelse samt flera dödsfall.

Högriskområden för skred finns så väl i direkt anslutning till Göta älv som i områden längre från älven och andra vattendrag. Omkring sex gånger fler ras och skred är att vänta som följd av den pågående klimatförändringen och de direkta skadekostnaderna beräknas kunna bli så mycket som 500 miljoner kronor per år fram till år 2100 enligt en fördjupad analys som Statens geotekniska institut, SGI, låtit göra.

Kommunen har bland annat ansvar för den fysiska planeringen. Inför byggnation i Sverige kräver plan- och bygglagen att man visar att marken är lämplig med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Plan- och bygglagen kräver också att risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade ska framgå i översiktsplanen.

Ett otillräckligt skredförebyggande arbete kan leda till omfattande förstörelse av byggnader, vägar, vatten- och avloppsinfrastruktur, till påverkan på dricksvattenförsörjningen och transporter på Göta Älv och ytterst till dödsfall. Revisorerna kommer under 2025 eller 2026 granska det skredförebyggande arbetet.

2.5.4 Arbetet för att förebygga och hantera föroreningar och buller

Miljöföroreningar är ett samlingsnamn för i huvudsak föroreningar i luft, vatten och mark. Gemensamt för föroreningar är att de kan orsaka hälsoproblem, skada ekosystem, minska den biologiska mångfalden och bidra negativt till klimatförändringar.

Luftföroreningar orsakas av utsläpp från fordon, industrier och förbränning av fossila bränslen. Dessa föroreningar leder främst till andningsproblem, hjärt- och kärlsjukdomar och ökad risk för vissa typer av cancersjukdomar. Vattenföroreningar uppstår från industriutsläpp, jordbrukskemikalier och avfall. Dessa påverkar vattenlevande organismer och kan påverka dricksvattentäkter negativt. Markföroreningar orsakas av bekämpningsmedel, tungmetaller och industriavfall vilket kan leda till minskad markbördighet och påverka livsmedelskedjan.

Buller är oönskade ljud som upplevs som störande och som kan ha negativa effekter på hälsan. Vanliga bullerkällor utgörs av trafik, industrier, byggnadsarbeten och ljud från konserter och evenemang. Buller kan ha flera negativa effekter på hälsan så som hörselskador, stress, sömnproblem och ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar. Miljöförvaltningen i Göteborg bedömer att den största delen av bullret i staden kommer från trafiken.

I Göteborg har miljö- och klimatnämnden ansvar för att följa och kartlägga miljöutvecklingen i staden. Detta görs genom mätningar, undersökningar och kartläggningar inom områdena natur, luft och buller.

Göteborgs Stad har också flera program och planer för miljö och klimatområdet. Miljö- och klimatprogram innehåller flera åtgärder mot miljöföroreningar och buller. Staden har likaså ett antal policyer, planer, program och riktlinjer i syfte att minska miljöföroreningar och buller. Det finns exempelvis en åtgärdsplan för god vattenstatus som syftar till att staden ska ha rena badsjöar, gott vatten i kranen och en tillvaro med betydligt färre gifter. I åtgärdsprogrammet mot buller framgår hur staden ska arbeta med åtgärder både för att minska befintligt bullret och för att förhindra nya bullerproblem.

Revisorerna kommer under 2025 eller 2026 granska ett urval nämnders och bolags arbete för att förebygga och hantera föroreningar och/eller buller.

2.6 Inköp och upphandling samt avtalsuppföljning

Värdet av Göteborgs Stads samlade inköp och upphandlingar är omfattande. Inköp och upphandling är också ett förtroendekänsligt område. Som en följd av detta är det viktigt att nämnder och bolag har en god intern kontroll över inköps- och upphandlingsprocessen. Det är också viktigt att nämnderna och bolagen har ändamålsenliga rutiner för att följa upp anlitade leverantörer.

Revisorerna granskar återkommande inköp och upphandling samt leverantörsuppföljning. Sådana granskningar kommer att genomföras under planperioden. Under perioden kommer vi också uppmärksamma sambandet mellan så kallade ändrings- och tillägsarbeten (ÅTA-arbeten), som är vanligt förekommande vid entreprenadupphandlingar, och otillåtna direktupphandlingar.

2.7 Välfärdsbrottslighet och otillbörlig påverkan

2.7.1 Informationsdelning, underrättelseskyldighet och anmälningsskyldighet

Årligen sker omfattande felaktiga utbetalningar från våra välfärdssystem. För att förebygga felaktiga utbetalningar har kommuner bland annat lagstadgade skyldigheter att underrätta eller anmäla förhållanden till andra myndigheter.

Sedan 1 januari 2020 är socialtjänsten i kommunerna skyldig att lämna under rättelser på samma sätt som andra myndigheter i enlighet med lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Kommunala och regionala myndigheter är också skyldiga att underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen om en person oriktig och kommuner är sedan 1 november 2021 skyldiga att anmäla till IVO om personlig assistans utförs utan tillstånd eller om tillståndshavaren inte är lämplig att bedriva verksamhet.

Sedan juni 2024 har myndigheter fått utökade möjligheter att utbyta information till följd av lag (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet.

Brister i följsamheten mot underrättelseskyldigheten, eller om berörda verksamheter underlåter att dela information med andra myndigheter, kan medföra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Det innebär förutom uppenbara ekonomiska konsekvenser även risk för förtroendeskada.

Revisorerna avser under 2026 eller 2027 granska om ett antal nämnder följer underrättelseskyldigheten och anmälningskyldigheten.

3 Omvärldsbevakning

För att avgöra om en granskning ska genomföras behöver revisorerna ibland informera sig mer om ett område. Det kan ske genom att revisionskontoret utreder området ytterligare och/eller genom att företrädare för stadens förvaltningar och bolag bjuds in till revisorsgruppen för att hålla en föredragning.

4 Pågående granskning

Revisorsgruppen har sedan tidigare beslutat om ett antal granskningar som nu pågår. Följande granskningar, som berör flera nämnder och bolag, kommer att avrapporteras under 2025:

- Arbetet mot missbruk och beroende bland äldre i Göteborg
- Göteborgs Stads finansierings- och likviditetsprocess.

5 Sammanställning av granskningsinriktningar

Granskning	År
Ledning, styrning och säkerhet	
Stadens styrning genom planer och program	2025
Stadens mottagning av nyanlända och asylsökande	2025
Civil beredskap och civilt försvar	2025/2026/2027
Hantering av skyddsrum	2025
Stadens arbete mot parallella samhällen och gängkriminalitet	2025
Trygga offentliga miljöer och bostadsområden	2025
Beredskap för antagonistiska hot och terrorism	2025/2026/2027
Personal	
Personsäkerhet	2025
Kontroller mot brottslighet i rekryteringsprocessen	2026/2027
IT-system och informations säkerhet	
Arbetet mot cyberkriminalitet	2025/2026
Styrning och riskhantering vid digitalisering av välfärden	2026/2027
Välfärd och utbildning	
Kvalitet inom socialtjänsten	2025–2027
Måluppfyllelse i skolan	2025–2027
Samverkan och samordning inom kommunal hälso- och sjukvård	2025
Likvärdig myndighetsutövning	2025–2027
Stadsutveckling	
Stadens klimatarbete	2025–2027
Sanering av förorenade områden	2025
Förebyggande arbete mot ras och skred	2025/2026
Arbetet för att förebygga och hantera föroreningar och buller	2025/2026
Inköp och upphandling samt avtalsuppföljning	2025–2027
Oegentligheter och otillbörlig påverkan	
Informationsdelning, underrättelseskyldighet och anmälningskyldighet	2026/2027